

Uredništvo i uprava
ZAGREB, MASARYKOVА 28a
Telefon 67-80
Uredništvo in uprava
za Slovenijo, in slovenski del
Julijanske Krajine
LJUBLJANA, Fričevčeva 1a

ISTRA

GLASILO SAVEZA JUGOSLOVENSKIH EMIGRANATA IZ JULIJSKE KRAJINE

Središnji „Istra“, pišući u redno preispitati i vadeći tako za poboljšanje ovoga jedinog glasila Hrvata i Slovence iz Italije, ispunjavaju svol osnovni dug prema svome zavičaju i svojoj braći.

Situacija iza Albanije

Na ulaskom talijanskih trupa u Albaniju, situacija u Evropi se počela razvijati vrlo gativim tempom. Taj dogadjaj je pokrenuo zbijanje u Evropi, a i u ostalom svijetu, takovom brzinom da se situacija iz dana u dan zapravo razbijstruje. Razbijstvo se barem u toliko što su zahterevano države zauzele jasan stav, pa se već sada, glavnom, znade koje snage bi stale jednu drugoj nasuprot u slučaju oružanog konfliktak.

Reakcija na dogadjaje u Albaniji jestila se načinje u Engleskoj. Barem relativno jer su i doskorašnji kruplji politički dogadjaji, kao na pr. okupacija Češke, imali tek neki, nazovljivo glavotinski odjek, koji se sastojao u izjavama političara i mjestimljenim demonstracijama.

Sada je, međutim, cijeli svijet osjetio da je okupacijom Albanije dirljuta Engleska u jedan od njezinih imperialnih živaca, pa se svuda s napetošću očekivalo što će Engleska na to. Odmah je bio najavljen govor Chamberlainov. On je imao da donese vijesti mira ili rata. Uzbudjenje u massama naroda nije bilo samo na obalama Sredozemnog mora i u zemljama jugoistočne Europe. Bio je uznemiren i sjever i svih pet dijelova svijeta.

Dne 13 aprila dao je Chamberlain u Donjem domu izvještaj o vanjskoj politici. U tomu govoru certao je razvitak dogadjaja u Albaniji. Ovi dogadjaji su pouzrokovali hitan saziv engleskog parlamenta. Za umirenje Grčko i Turske izjavio je Chamberlain, da Engleska vlada u zajednici sa francuskim vladom preuzme obvezu, da će u slučaju napadaja protiv Grčke i Rumunjske pritići u pomoć tim zemljama.

»Upotreba sile — kaže Chamberlain u svom govoru — potresla je javno mišljenje svih država. Vijesti o opasnosti, koja je Talijansku prijetila u Albaniji i oduševljenju kojim su Albanci primili talijanske trupe — primljene su u svjetu sa sumnjom. Cijeli svijet primio je sa negodovanjem činjenicu, da je jedna moćna država našlim putem nametnula volju jednoj maloj i za obranu nesposobnoj državi.

Međutim Chamberlain nije otkazao englesko-talijanski sporazum, kaže što je ta tražila opozicija, po čemu bi se moglo zaključiti, da se on nada kako će se sedamsteci sukob između Engleske i Italije riješiti mirnim putem.

U isto vrijeme je francuski ministar predsjednik Daladier došao sličnu izjavu o garantiji Grčkoj i Rumunjskoj. Nešto prije toga su Engleska i Francuska na isti način garantirale sigurnost Poljskoj.

S druge strane je pretsjednik USA Roosevelt uputio poslaniku Hitleru i Mussoliniju. U njoj se, uglavnom, kaže slijedeće:

— Tri naroda u Evropi i jedan u Africi su izgubili svoju slobodu, a prostrano područje jedne druge države u Aziji nalazi se pod invazijom njenog susjeda. Prema upornim glasinama u pripremi su drugi čini napadaju protiv nezavisnih država. Približava se čas, kada će se takav položaj morati završiti katastrofom, ako ne bude nadjen jedan razumljiv način za vodjenje dogadjaja.

— Vi ste u brojnim prilikama ustvrdili, da niti vi niti nijemacki (odnosno talijanski) narod ne želi rat. Ako je to istina, ne smije biti rata. Zbog toga Roosevelt predlaže jednu iskreniju izjavu: »Jeste li voljni dati osiguranje, da vaše oružane sile neće napasti ili neće upasti na područje ili posjede nijednog od slijedećih neovisnih naroda (slijedi nijihov potanki popis).« Takvo uvjerenjanje, nastavlja Roosevelt, treba očito primijeniti na sadašnje vrijeme nego na dosta dugu budućnost, da bi osigurao sve mogućnosti za rad pomoći milijubivim metoda u svrhu stvaranja stanja mira sa trajnim značajem. Ja tako predlažem da smatramo riječ „budućnost“ kao da se odnos na jedno razdoblje zajamčenog nenapadanja od najmanje deset godina, 25 godina ako imamo hrabrosti gledati unapred tako daleko. Ako takvo uvjerenjanje bude dan od vaše vlade, ja ću ga odmah predati vladama država koje sam nabrojio, te ću u isto vrijeme zaplatiti, da li svaka

Italija zauzela Albaniju

Okupacija i bijeg albanskog kralja — „Giornale d'Italia“ o uzroku okupacije — Stanovište Jugoslavije

Značaj Albanije za Italiju

Posebna izdaja dnevnih listova javlja su na Veliki petak da Italija okupila Albaniju. Vrijest u Rimu su javljale da su u Albaniji nastali nemiri, da su bili utroženi život tamoznji Talijana itd. Zato, da mora ratna mornarica zauzeti albanske luke. Tek kasnije objavljen je ultimatum talijanskih vlasti kralju Zogu, kolim se je formalno imao uvesti protektorat nad Albanijom. Zogu ga je odbio sa svojim parlamentom i pozvao narod na otpor. Ali to je bila i sva njegova hrabrost. Albanci su doista dali otpor u Draću, Skadru i još nekim mjestima, ali, kako im je poneštao muncije, pa naprava tankovima i avionima, moral je sudjelovati u vježbi za umaknu. Kralj Zogu na prvoj je postao svoju ženu, koja je dva dana preje rodila sina, u Grčku, a onda je za njom slijedilo i on. I tako su Talijani okupirali svu Albaniju.

ZASTO JE ITALIJA OKUPIRALA ALBANIJU

Virgilio Gayda u „Giornale d'Italia“ 7 aprila u uvodnom članku tumaći okupaciju Albanije:

»Odjavljeno vrijeme odnos između kralja Zogu i talijanske vlade postojao su svi teži i nezgodniji. Nenadovoljstvo albanskih patriota i srođašnjeg stanovništva raslo je iz dana u dan. Posljednjih dana kralj Zogu se opet obratio talijanskoj vlasti za pomoć i zaštiti; tražio je da mu Italija posade trupe koje bi bile razmještene po raznim tačkama Albanije. U posljednjem času talijanska vlada utvrdila je da kralj Zogu tražio tu vojnu pomoć iz Italije da bi mogao da lavrski prepad na jugoslavensku granicu, u cilju da poremeti srdačne odnose kojih vladaju između Italije i Jugoslavije. Kralj Zogu je prema tome tražio vojnu pomoć da bi mogao da učini jednu ljudost.

Italija je kategorički odbila taj zahtjev, uslijed toga došlo je do otvorenog neprijateljstva kralja Zogua i njegovih kamarada prema Italiji. Ovo neprijateljstvo ispoljilo se u napadima na talijanske gradjane koji žive u Albaniji. Talijanska vlada živila je velike napade u cilju raščišćavanja ovakvog stanja stvari; ali kralj Zogu nije sa svoje strane htio da preduzme nikakav pokusaj za smršenje prilika.

Svojom intervencijom u Albaniju Italija će povratiti red, mir, slobodu i rad u Albaniji — sve ono što je došao dovedeno u pitanje. Njena odluka ne može ni u kom slučaju da uznemiri susjedne zemlje, sa kojima Italija želi iskreni i prijateljski saradnju. Odluka Italije ide u prilog sigurnosti mira na Balkanu, sigurnosti mira protiv opasnih intrig. Osim toga, ovaj talijanski korak odgovara željama albanskih mass i željama albanskih narodnih pravaka, koji od neposredne talijanske akcije očekuju istinsku zaštitu ljudi i imovine sigurnosti, kao i uslove za što uspešniji dalji razvoj zemlje.

PERSONALNA UNIJA S ITALIJOM

Albanska konstituanta, koju je imenovala privremena vlada (Imenovana od Italije) donijela je ove zaključke 12 aprila:

1. Dosadašnji ustav vladavine proglašuje se nistačnim. Ustavotvorno vijeće donijet će odgovarajuće odluke sa zakonskom snagom.
2. Ustavotvorno će vijeće sastaviti novu vladu, koja će imati sve potrebne punomoći.

niti ne samo na sadašnje vrijeme nego na dosta dugu budućnost, da bi osigurao sve mogućnosti za rad pomoći milijubivim metoda u svrhu stvaranja stanja mira sa trajnim značajem. Ja tako predlažem da smatramo riječ „budućnost“ kao da se odnos na jedno razdoblje zajamčenog nenapadanja od najmanje deset godina, 25 godina ako imamo hrabrosti gledati unapred tako daleko. Ako takvo uvjerenjanje bude dan od vaše vlade, ja ću ga odmah predati vladama država koje sam nabrojio, te ću u isto vrijeme zaplatiti, da li svaka

3. Narodno vijeće priznaje da je sav albanski narod velikim zadovoljstvom i srdačnošću primio do znanja buduće radove na odborni, koje će povesti fašističku Italiju na dobrobit i obojnu Albaniju. Za uvrat će albanski narod vezati svu život i svoju sudsbinu u saradnju s Italijom i stupiti u soldarno savezništvo.

4. Albanija stupa u osobnu uniju s kraljem i carem Viktor Emanuelom. Iza toga je posebna deputacija otišla u Rim i ponudila talijanskom kralju albansku krunu. Talijanski kralj je ponudu prihvatio i od sada nosi naslov: Vitorio Emanuele III, kralj Italije i Albanije i car Abesinije.

DRŽANJE JUGOSLAVIJE

Beogradski talijanski poslanik Indeli ljevo je 7. 0. m. poslio predsjednika vlade Dragušu Cvjetkoviću i ministra vanjskih poslova Aleksandru Cincar-Marcinkoviću po specijalnom nalogu sefa talijanske vlasti Mussolinija i uime njegova izjavu da je držanje Jugoslavije u sadašnjoj krizi talijansko-albanskih odnosa visoko cijenjeno od talijanskih vlasti i od talijanskog naroda i da će to držanje doprinijeti kao što je u namjerama Mussolinija sve tjesnijim vezama prijateljstva, što postoji između dvije zemlje.

Stefani javlja iz Rima: Jugoslavija postavlja u Rimu dato je listu „Giornale d'Italia“ ovu izjavu: »Vi jesti, koje je jedan do strane Stampaširio o tobocnjim njezama, koje je Jugoslavija postuhala u vezi sa događajima u Albaniji su netočne. Jugoslavenska vlada je u neprklenom kontaktu s talijanskim vladom. Talijanska vlada je spremna da osigura interes Jugoslavije. Jugoslavija želi da se sukob što prije dovrši. Jugoslavija promatra ova stvar isključivo na osnovu jugoslavensko-talijanskog sporazuma od koga Jugoslavija ne misli da se udalji. S tog gledišta Jugoslavija s pažnjom prati te dogadjaje i postavljeni fazi edinstva između Italije i Albanije.«

Beogradsko „Politika“ od 8 aprila u službenom komentaru dogadja izvod:

»Talijanska vlada pokazuje gotovost da obezbijedi naš interes, pa je dala utvrdjenja da sve mire poduzeće prima Albanci su prihvreni. Normalno stanje, prema tim utvjeravanjima, bit će uspostavljeno čim Italija dobije zadovoljenje...«

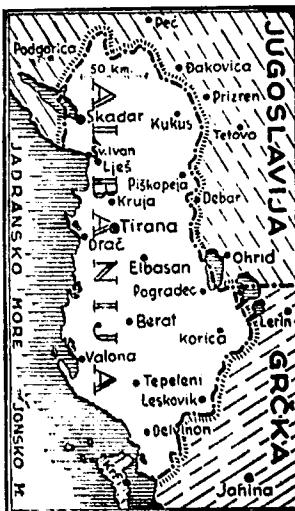
Što se nuže države tice, sva njezina noštanja zaslužuju se na sporazumu o prijateljstvu sa Italijom. Ona od njega ne odstupa i tom duhu prati posljednji razvoj odnosa između Italije i Albanije, završava „Politika“.«

SASTANAK TALIJANSKOG I JUGOSLOVENSKOG MINISTRA VANJSKIH POSLOVA U VENECIJI

Milano 18 aprila, Talijanska štampa javlja, da će se u subotu 22 aprila sastati u Veneciji jugoslovenski ministar vanjskih poslova dr. Cincar-Marcinković sa talijanskim ministrom vanjskih poslova grofom Chanom. Njihovi razgovori imali bi trajati dva dana, pa im se predviđa izuzetna važnost s obzirom na novu situaciju stvorenu ujedinjenjem Albanije sa Italijom. Imao bi se beogradski pakt od 25. marta 1937 godine proširiti i na Albaniju, obzirom na ne-povrednost međusobnih granica.

od spomenutih vlasta (u što sam uvjeren) pristaje sa svoje strane dati jednako uvjerenje, da Vam ga mogu predati. Tačna uvjerenjava stvorila bi bliski olakšanje, a zatim Roosevelt predlaže, da se u slijedećoj fazi pristupi pregovorima o smanjenju naoružanja i oživljavanju trgovine putem ravnopravnih uvjeta na svjetskom tržištu i pristupa velikom sirovinama. —

Situacija je, dakle, vrlo zategnutu, ali po posljednjim vijestima reklo bi se da napetost malo popušta.

KARTA ALBANIE

NIJMENCI ZA SVOJE MANJINE

»Ravnopravnost donosi: Za glavnu skupštinsku institutu za Nijemce u inozemstvu u Stuttgartu, koja će se održati početkom juna, već je u toku propaganda među svim njemackim manjinama u inozemstvu. Zasjedanje tražat će, kroz svake godine, nedjelju dana. Na dnevnom redu halaze se i točke: »Zajednica rada u tobocnjim njezama, koje je Jugoslavija postuhala u vezi sa događajima u Albaniji su netočne. Jugoslavenska vlada je u neprklenom kontaktu s talijanskim vladom. Talijanska vlada je spremna da osigura interes Jugoslavije. Jugoslavija želi da se sukob što prije dovrši. Jugoslavija promatra ova stvar isključivo na osnovu jugoslavensko-talijanskog sporazuma od koga Jugoslavija ne misli da se udalji. S tog gledišta Jugoslavija s pažnjom prati te dogadjaje i postavljeni fazi edinstva između Italije i Albanije.«

KNJIGA O NIJMENIMA U POLJSKOJ
U Stuttgartu je izaslala knjiga „Ausser-politisches ABC“ (Vanjsko-politička abeceda), u kojoj citamo, da u Poljskoj ima 1.150.000 Nijemaca (poljska statistika tvrdi, da ih ima 740 hiljada). Ta knjiga, koju su napisali Carl Haenel i Richard Strahl, izasla je pod okriljem njemačkoga ministarstva za pronagradu. Ona traži reviziju zapanjih listovima svih njemackih manjina u Evropi i ostalom svijetu članice iste sadržine.

U Stuttgartu je izaslala knjiga „Ausser-politisches ABC“ (Vanjsko-politička abeceda), u kojoj citamo, da u Poljskoj ima 1.150.000 Nijemaca (poljska statistika tvrdi, da ih ima 740 hiljada). Ta knjiga, koju su napisali Carl Haenel i Richard Strahl, izasla je pod okriljem njemačkoga ministarstva za pronagradu. Ona traži reviziju zapanjih listovima svih njemackih manjina u Evropi i ostalom svijetu članice iste sadržine.

U Stuttgartu je izaslala knjiga „Ausser-politisches ABC“ (Vanjsko-politička abeceda), u kojoj citamo, da u Poljskoj ima 1.150.000 Nijemaca (poljska statistika tvrdi, da ih ima 740 hiljada). Ta knjiga, koju su napisali Carl Haenel i Richard Strahl, izasla je pod okriljem njemačkoga ministarstva za pronagradu. Ona traži reviziju zapanjih listovima svih njemackih manjina u Evropi i ostalom svijetu članice iste sadržine.

OSIGURANO ZA SLUČAJ RATA

Riječka, aprila 1939. Roba koja se iz Rijeke otmrena parobrodima za Dubrovnik na klausulom na dokumentima: »Osigurano za slučaj rata.«

VJESEN K ČEŠKE MANJINI - U SUDECKIM KRAJEVIMA

U Novom Jičinu izlazi češki list »Vjesnik češke manjine«. List izlazi dva puta tjedno, a prvi broj izlazio je 25. listopada prošle godine. To je informativni organ načelnika Cesima, koji žive u sudeckim krajevima.

ZABRANA RASISTICKE PROPAGANDE U FRANCUSKU

Premja jednoj vijesti socijalističkog »Poupartaire«-a ministar pravosuđa Marchand deau spremia novu zakonsku osnovu, koja će između ostaloga sadržavati i odredbu o zabrani rasističke i protužidovske propagande.

KER NEKATERI NAROČNIKI

sprešujo, zakaj niso dobili lista pretčki točen, opozarjam, da naš list po velikonočnih praznikih ni izlzel, kot je bilo lavljeno.

UPRAVA ISTRE

OMLADINSKA RUBRIKA

POKRET BEZ ZNAČAJA

Vidjedeset godina se čuju riječi: omladinski pokret, i pisan se dopis, a u užoj pišće: borba za našu stranu, a i na sreću doista se pozdravlja: uverjeli smo našu stranu, iđ.

Moram priznati, da su te riječi aulične, ali je pitanje da li su tečene? jer kad bi bilo iskriveno, onda bi se zaista u ovaj desetogodišnji horbi bilo moglo više učiniti za našu stranu i za nas koji smo u emigraciji.

Zašto to tako ide, mislim da je već svakom iskrivo. U kojeg god dstrustu zatvori vidi koliko je svr teret na deoči trojeti koji uz ujedno volju ne mogu nista stvoriti. Zar nisu to zlosuno činjenice, da od vaših četresdeset emigrantskih drustava gdje ima do 20.000 emigranata iz Istre, Trešta i Goriske uema valjda vi stolim u njih obiteljima, a na desetku hiljada nose omladine, koje le puna energije, ni ne zo za tu dstrustu ni za naše glasilo, ni za bilo koji drugi rad što se odigra na našu stranu i za nas same.

Dosadnici radi naše emigracije ne može se nezavesti pokretom, jer sto je zapravo potrebno u tom dugom vremenu?

Treba jednom prestati sa međusobnim natezanjem i prihvati se ozbiljnog poča, sa i vremenu teška.

Ima razlike između drustava koja imaju omladinske selekcije i ova koja nemaju omladinske selekcije. Omladini održavaju drustva, da tako kažem, ona ih preobrazuju svojim mladogradnjom snagama. I tek nakon deset godina su uveliči i naši starici, da su grčeski kod nasa pozivali u malo patuči omladini, koja bi ih bilo popunila i koja su starici tako da ih bilo omladini zamjenjivala u njihovom radu i bilo bi uspešno. Pustio on to nisu učinili, nas pokret je bio cijelo vremeno stuplji, neponovljivo. A danas, kada se omladini same uspijele okupiti u omladinske selekcije, razumije se da je imao veliku potporu od posljedičnih starici emigranata, košto vrlo dobro znade, da se bez omladine ne di namazlići, mali bilo kakav pokret, jer omladini se im, koju može da zadrži emigranata svakog emigranta za našu stranu, sa svojim predavanjima, sostancama, plesanjem i raznim potekstama. U omladinu te je zar koli te potroben našem pokretu da ga ogrije, jer naš pokret je bladan i mlatan da ne kažem da je smrznut. Na nase vatrešnju emigraciju, je doznao da ga ogrije. Mi to i nismo samo uključimo na potekst.

Uro dobro se sjedam, kad je usta omladinske selekcije u Zagrebu potpisalo sudjelovanju na svim poljima rada, kako su neki od staricih kupali penzante po stolu i vikali da im se mitslimo popeti no glavi, ali mi se loga nismo prestrali, pa su se u krozno vrijeme razbolnili u svom gledanju na omladine.

Prije nije drustvo tako reči nista radio na prestrali, kada su u drugim pravcima, red su se tako redale godine za godinama mimo takozvanog našeg pokreta. Sve što je je radio, bilo su gođišnje skupštine na kojima su se svakadi radi učili nezvaničnih stvari koje nije vredno ni spominjati. Ali par zadnjih naših godišnjih skupština bile su mnogo interesantnije od ostalih. Poznato je, što se sve pokreće, pa uzi taj rad učenok ni ne pada, no um on predužuje stare vredne.

Omladina je red polučila mnogo uspeha: imala je druge omladinske konferencije, na kojima su raspravljala o našim problemima, kako bi imala što većeg uspeha u svom radu. Omladina je uglavnom jedinstvena u svim pogledima, a na tim konferencijama je stvoreni i Radni odbor koji ima za zadatu da osnova omladinske selekcije u svim drustvima u kojima ih sad nemaju i da poduzeva ukuve između sebe naše omladine bez obzira na granice. Taj Radni odbor je vrlo potreban još i zato da izglađuje sporove kojih nastaju unutar omladinske selekcije.

Dužnost je svakog svjesnog emigranta da omladini u tom smislu ide na ruku, bilo to materijalno, a pogotovo moralno. Što je od većeg značaja nego možda izgleda u prirodi.

Narocito apelirano na sačuvanje uprave pojedinih drustava, da ne sprječavaju omladine u njihovim nezvaničnjima.

Znam nekako starici emigranata koji su na čelu naših drustava kako se bave omladini, kada vidi tamu, čemu to građevaju? Ako iskriveno misle i rade, onda se ne traži ništa posebno. Zar nismo i mi emigranti emigranti? Pa ako je tako žrtvo se ova nije pridružio tom radu, nego se češko i pravilo prilika na omladino, ne bi zaudila reči o mohu, ali usprkos svemu, omladino nepridruži i napredor je.

OMLADINIC

NOVA LUČKA TARIFA ZA TRST I RIJEKU

Početkom o. m. izasla je na mjesto ravnice austro-jadranske savezne tarife nova direktna tarifa između stanica biv. Austrije (Istočna Marke) i sedme strane, te Trsta (Rijeka i Rovinja), s druge strane. Vozarski stavovi nove tarife nisu su u provodnoj redu od ranjih stavova, osim toga su nizili za cca 10 posto od vozarskih stavova, koliko sad važe na stanicu Istočne Marke do njemačkih sjevernih luka. Obzirom na to poraslo je znatno atrakciono prouđe u spomenutim ladicama, naročito u saobraćaju sa koruskim i Stalerskim stanicama. Nova tarifa, koja se razlikuje od stare i po vanjsnosti, jer lici na njemačku tarifu, vazi isključivo u saobraćaju sa stanicama Istočne Marke, dokle kombinacija sa ostalim Reichom ili inostranstvom nije donušene.

„NEZNANA ISTRA“

CLANEK TRŽAŠKEGA »PICCOLA«

Dne 6 t. m. je prinesel tržaški »Piccolo« pod tem naslovom članek, ki odkriva nerazpoloženje istarskih industrijskih krogov in prav tako tudi fasičističnih organizacija. V njem je povedljeno, da je Istra zapostavljena ne po lastni krvidi, čeprav ima možnost, da bi se razvila v najbolj produktivno provinci Italije. List povedlje: »Dežela, ki se že leta in lota skuša priključiti najprodiktivnejšim provincam, ni dobila do sedaj potrebne pomoći za svojo točno kvalifikacijo kot produktivno tržišče.«

List odkriva problem Istre ob priliki 1. Kongresa za korporativne in avtarhične studije, ki se bo vrisil v Milatu, kjer naj bi povdarnil pomen Istre, ki ga ima Italijo.

Istra, piše trž. list, ki že nekaj let poskuša, da bi se pridružila kot zadnja v vrsti produktivnjejsim pokrajnjem, še ni mogla najti pravega sredstva za potrebno pomoći, da bi mogla tako pokazati točno svoje vrednosti. S privatnimi žrtvami se je skušalo upostevati to, kar je tipično za Istarsko avtarhijo, to je rudarsko industrijalizacijo. Istra bi lahko odkrila na tem področju take vrednosti, ki ji bi bilo pravico do sodelovanja v izdatnosti meri, pri jacanju načelnarne ekonomike, posebno v tistem delu, ki je najbolj odvisen od inozemstva. Resitev problema je narekovala notranjemu trgu, izkorjevanju istarskega premoga in krlečesa potreba lahkih kovinskih zlitin, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki, v nadaljevanju pa ima tudi faktor, ki izhaja iz tega, pojava nekaterih gasov, ki negativno vpljuvajo na bilance sedanjih industrij. Notečemo tukaj razpravljati o navedenem problemu v vseljekih podrobnosti, hoteli smo sami naznali iste probleme v splošni obliki,

Pazinska gimnazija i Hrvatska

Predavanje prof. Nikole Žica u društvu „Hrvatski Rodoljub“

Prof. Nikola Žic je održao 5. o. m. predavanje o Pazinskoj gimnaziji u društvu „Hrvatski Rodoljub“. Na početku svoga predavanja prof. Žic, se osvrnuo i na krivo mišljenje koje je vladalo u hrvatskoj javnosti o istarskoj emigraciji i ustvrdio je da za to mišljenje ne smose krijevati stroke mase hrvatskih emigranata iz Istri. Ne ističe to da ublaži eventualno ostanak, već jedino radi tega da se stvari postave na pravo mjesto, jer nije pravo da se radi eventualnih pogresaka pojedinaca zaboravi na Istru. U daljnjem razlaganju analizira samu suštinsku emigrantstvu i kaže da svaka emigracija znači slom, pa ako se hoće na nekoga baciti krijeva, tada treba ako se baš hoće tražiti krijeva, da se u hrvatskoj javnosti najprije govor o emili Hrvatima koji nisu emigranti iz Istri, već iz drugih pokrajina i koji nisu doživjeli nikakove slomove, pa ipak su zaunimali protuhrvatska stanovništva, Istra, kaže prof. Žic, je u svojoj sastini, u bilo i u težnjama hrvatskih i radi toga moraju naše simpatije biti uvijek na Istru i istarski narod.

ISTRA BEZ SREDNJE SKOLE

Od Zagreba do Rijeke nije bilo hrvatske gimnazije osim one u Karlovcu prelazi prof. Žic na samu izlaganje o Pazinskoj gimnaziji, Rijeka je imala usko-pedagoške, pa su u tui gimnaziji išli Istrani iz Liburnije, dok su ostali istarski Hrvati s own stranu Učke morali stati svoju dječec u talijansku gimnaziju, ako su htjeli školovati svoju dječec. Međutim su tada išli rijetki pojedinci u skole, a ti i pojedinci bi se u skoli izgubili — da bude rijetki sa u nekoj čak i eku u ovdješnje gimnazije, kao na primjer Dabrobić koji je bio u gimnaziji u Karlovcu i od tog vremena upostavio uze Varaždin i s Istrom, a drugi opet vrlo rijetki poledinci, uspijeli su da i u budućim gimnazijama očuvaju svoju narodnost i ostanu i nadalje Hrvati. Jedan od tih rijetkih pojedinenca je bio i Fran Mateljic iz Poreča, prvi ravnatelj Pazinskoj gimnazije i kasnije vrhovnički skolski nadzornik.

PAZINSKA GIMNAZIJA

Pazinska gimnazija je osnovana 1899 god. Prestala je poslije 20 godina, pa to neki nisu bila toliko važna, jer je bila kratka vijek. Može se reći da je kroz nju prošlo oko 1000 dječaka. Iako niti kroz tu gimnaziju prošlo mnogo dječaka, a relativno mali broj abiturienta, gubitak toga zaveda je za nas nemirante, jer je to bio jedini hrvatski potpuno srednjoskolski zavod u Istri. Talijani su imali 400 god. staru gimnaziju u Kopru, ali taj zavod se razvijao u drugom smjeru i bio je malo okoliš, pa je pokrajinskih vlasti, da paralelno utjecaj hrvatske gimnazije, osnovala u Pazinu prkos-gimnaziju. To je bio, dakako udarac za hrvatsku gimnaziju, stotovo joj je donesek, ali hrvatska gimnazija je uspokoj toga. Njego napredovala, jer je imala veliku interesnu sferu, pa se već prve godine upisalo oko 100 dječaka. Zgrada je već bila gotova, a noj je prije bila njemačka gimnazija, koja se tada preselila u Pulu i tamo bivala.

RAVNATELJI PAZINSKE GIMNAZIJE

Prvi ravnatelj hrvatske gimnazije u Pazinu bio je Fran Mateljic. Bee ga je postavio na to mjesto, smatrajući ga potpuno lojalnim. Ali Bee se u Mateljicu prevario. Fran Mateljic je bio ispravan i korektan, a ujedno je bio i sveštlan Hrvat, pa je poveo Pazinsku gimnaziju u ispravnom hrvatskom načinom smjeru, što Bee nije bio prav. To su ga maknuli. Postavili su ga tobože, na više mjesto imenovanju ga po-krajinskim školskim nadzornikom, ali je bila glavna svrha da ga maknu s uprave Pazinske gimnazije.

Zatim je Bee postavio za ravnatelja soštarića, rodom iz Hrvatske. Soštarić je bio potpuno u službi bečke politike i nastojao je zavod povesti tim putem, ali su se digli protesti protiv njega i poslije jednog semestra morali su ga maknuti.

Treći i posljednji bio je ravnatelj K. o. s. rodom Slovenac, a u Pazinu je došao sa Splitsko-jamarskoj u Puli. Bee ga je postavio kao svoga čovjeka, ali ravnatelj Kos je odmah uvidio da Bee hoće jedno, a Hrvati u Istri drugo, pa se priklonio nadušeno, tako se politički nije nikada zalijepio, već je uvjek ostao korektan državni činovnik.

Njegova glavna stvar bio je ispravan odjor povjerenje mu mladeži. Mlađe je bio i otac i majka, i od zore do mračne brinuo se samo za povjerenje mu djece. Živilo je samo za djece. On je lječio obilazio stanove gdje su djeaci stanovani, trazio im zdrave sobe, informirao se, prepirao s gospodarcima, brinuo se za jedno, za odjelo svih djeaka.

Na položaju ravnatelja ostao je sve do ukiniću zavoda i ostavio je najljepše uspomene i kori djejka i kod profesora, a sa simpatijama se o njemu uviđek govorio ne samo u Pazinu, već i u ostaloj Istri.

Hrvatsko pravosuđe i Hrvatska

Pazinska gimnazija je bila zaista hrvatski zavod od prvoga do posljednjega dana. Dok su na pr. sve ostale hrvatske gimnazije u hrvatskim zemljama zvala nastavni jezik raznim imenima (nastavni jezik, narodni, srpsko-hrvatski, hrvatsko-srpski, hrvatski ili srpski itd.), dotle se u Pazinu hrvatski jezik zvalo u svrhu i službeno hrvatskim jezikom. Ta markantna karakteristika Pazinske gimnazije nema nigdje paralelu.

Ali ne samo po imenu, već i po sadržaju je Pazinska gimnazija bila emocijentno hrvatska. Apsolutno hrvatska i u imenu i u sadržaju.

Druga karakteristična osobina Pazinske gimnazije bila je ta što su u njoj bili sv. dječaci jedne vjere. Od početka do konca bili su uviđek jedino katolici, a za to nema paralele u nijednoj hrvatskoj gimnaziji.

SLOVENCI I PAZINSKA GIMNAZIJA

Slovenci nisu u to doba imali niti jedan potpuni srednjoskolski zavod, pa su Pazinsku gimnaziju poohvaljali i mnogi Slovenci i to ne samo oni iz krajeva koji su su domaći pod Italijom, već ih je bilo čak u Stajerskoj. Slovenci su se u Pazinskoj osjećali kao kod kuće i Pazinsku gimnaziju je bila strelno tlo i za slovensku dječaku. Oni su zajedno s Hrvatima radili i vladala je takova harmonija i ljubava da su na pr. u slovenskim dječjim organizacijama bili i Hrvati, i obratno, a bilo je slučajeva da su Hrvati na čelu slovenskih organizacija. Njedno nije ta sloga došla tako do izražaja kao na Pazinskoj gimnaziji, pa je taj zavod vršeći svoju veliku misiju među Istarskim Hrvatima, bio ujedno i jedini srednjoskolski zavod u Sloveniji, veselići da su na pr. u slovenskim dječjim organizacijama bili i Hrvati, i obratno, a bilo je slučajeva da su Hrvati na čelu slovenskih organizacija. Njedno nije ta sloga došla tako do izražaja kao na Pazinskoj gimnaziji, pa je taj zavod vršeći svoju veliku misiju među Istarskim Hrvatima, bio ujedno i jedini srednjoskolski zavod u Sloveniji, veselići da su na pr. u slovenskom narodnom kulturnom životu.

IDRIJSKE LJUDSKE PESMI

Za velikomjesečne pišće sa izložbe u Ljubljani posmrtni pesnik Zorka Trnajstić je pozvao idrijske ljudske pesme. Ljubo oprijemljen zvezek, z naslovom stranice, ki je načinil mani rojak Dolski Ljubljane s cerkvico sv. Antona in s Idrijskim grobom, s poslednjim skladatljivo sliko s podpisom na prvi strani in s 24 odlično litografiranim stranicama, bo spomin na slovenski rodovitnu načinjenost na narodnog hudiščke skladateljice. Zvezek obsegajo 24 idrijskih pesmi, ima načinil znano Rudarsko, zaključuje pa ga Smukova. Idrijske narodne pesmi su znane in zaužile po svom melodičnosti in so dobile u Zorku svogjele odličnosti harmonizatorja. Z njimi je fastel, bilo su načinjene pjesme na našo ldroj in na plesnicu Žorka, kakor tudi opomini, da su načinjene podesite za prednji grob. Po zdobjitih sedagi s vsejeljima vsi pesniči zbori, bodoči da bodo gojili spomin na skladateljico. Za vselejje pravljivke narodnili bili bivši kontraktualni včetelji odnosno včetelji dnevničarji, koji su polagali ispit načinljosti na včeteljskih školama in inostranstvu i postigli nostrifikacijo tog ispit.

Kontraktualni včetelji i včetelji dnevničarji sa položenim ispitom zrelosti načinljosti načinljivosti diplomskim včeteljskim ispitom na stranicu s tim, da im se dosadašnja služba priznaje po odredbama Zakona o činovničtvu 1854. v rez. s 53 Zakona o državljanstvu od 21. septembra 1928 godine.

Clan 44 točka 8 Finans. zakona glasi:

U 51 zakona o narodnim školama dodaju se dva nova stava koji glase:

»Za učitelje pravljivke narodnili škola mogu se postavljati i oni dosadašnji ili bivši kontraktualni učitelji odnosno včetelji dnevničarji, koji su polagali ispit načinljosti na včeteljskih školama in inostranstvu i postigli nostrifikaciju tog ispit.

Kontraktualni včetelji i včetelji dnevničarji sa položenim ispitom zrelosti načinljosti načinljivosti diplomskim včeteljskim ispitom na stranicu s tim, da im se dosadašnja služba priznaje po odredbama Zakona o činovničtvu 1854. v rez. s 53 Zakona o državljanstvu od 21. septembra 1928 godine.

Clan 124 točka 51:

U 47 Zakona o včeteljskim školama od 27. septembra 1926 god. dodavana se novi drugi stav koji glasi:

»Ministar prosveštje može, po saslušanju Glavnog prosvjetnog savjetja, svojim rješenjem nostrifikirati včeteljske diplome o položenim diplomskim včeteljskim ispitima na stranicu s tim, da zaинтересirana lica prednostno položi diplomski ispit iz nacionalne grupe predmetima u obliku, koji će se utvrditi na istim rješenjem. Na taj način nostrifikirani diplomski ispit ravni su diplomskim ispitima na našim včeteljskim školama.«

Clan 58

»Ključno od odrabeda stava trećeg člana 42 Zakona o ustrojstvu vojske i mornarice, ovlaštuje se Ministar vojske i mornarice da može pozvati na održavanje obaveznog ročne službe u stalnom kadru i one rekrute, koji su već navršili 25 godina života, a najdalje do 27. godina starosti.«

IVAN BOSTJANC

MLEKARICE

Reju žene. Praze late rožtaju u kože pun saken korake. Pojne je, sunce peče. Obraz su njih crni, obraz trdo muće, nijena žena besedi ne reče.

Va rukah prevrči plieti u vunu, hodeć po ceste ravne pletri kalcete. Noge su njih trudne, trudne su i žene, gledaju daleko pred sobu kade se frške žume zelene.

Biće malo hlađa, misli Mare.

Va ūme zmej grmi i hlađa zenje kosići siću i lisje zeleno ūmi.

Potok pak milč kroz ūmu teče.

Opunut su koraci briži, brže reju. Sunce pali na ūroke, ravne ceste i moderni nebe crjeno pasuje.

Nijene seni ni. Pod cestum je more ūroko, daleko i mirno kako uje

DJACKO PRIPOMOĆNO DRUŠTVO

Ber »Djackog pripmomoćnog društva« gomiljali bi bilo slabu napredovala, jer tu gimnaziju su dolazili dječci, srodninskih istarskih seljaka i u većini slabu spremnu za srednju školu, jer je bilo pomicanje dobrih pučkih škola. »Djacko pripmomoćno društvo« se brinulo za te srodninskih dječaka. Društvo je davalo dječima knjige, potpore u naravu i u novu i brinalo se za sve materijalne potrebe koje su bile velike. Tako »Djacko pripmomoćno društvo« imalo je prve edicije Jugoslovenske akademije, pa je kao uskupljujući knjigljičar pripravljao knjige i profesorski knjigljičar.

Na dva stupna je počivalo to društvo — na dva čovjeka o kojima treba govoriti s postavljanjem. To su bili pretstnik Dr. Dinko Trnajstić i blagajnik Josip Mandić. Dr. Trnajstić je priskupljao društvo novac, a Josip Mandić ga je raspoljilevao.

Njihove zasluge za Pazinsku gimnaziju su ogromne.

KONAC GIMNAZIE

Zavod je zatvoren 28. oktobra 1918 — dan propasti Austro-Ugarske, a zatvoren je bio privremeno pod gripe. Ali je došla okupatorska vojska i rukom omamila gimnaziju, tako da se gimnazija nije mogla otvoriti ponovno. Jedino su vlasti pokazale neke oblike što su dozvolile da se parputa isplati.

Pošto je ispliti su održani 28. oktobra 1919 godine i to u zgradi — priškošiški gimnaziji.

*

Na koncu se predavao osvrte na život put abiturijentu Pazinske gimnazije i na njihov odnos prema Istri, ali o tom temu čemo pisati u posebnom članku, jer je već aktuelna i za nas sasvim emigrantski život.

(p.)

NOSTRIFIKACIJA UČITELJSKIH DIPLOMA

U Flajnskom zakonom za 1939-40 godinu donesenom su i neke odredbe koje se tenu onih učitelja koji su svršili učiteljsku školu in inostranstvu, kao i učitelji dnevničara koji su stekli jugoslovenski diplomi s postupom na prvi strani in s 24 odlično litografiranim stranicama, bo spomin na narodnog hudiščke skladateljice. Zvezek obsegajo 24 idrijskih pesmi, ima načinil znano Rudarsko, zaključuje pa ga Smukova. Idrijske narodne pesmi su znane in zaužile po svom melodičnosti in so dobile u Zorku svogjele odličnosti harmonizatorja. Z njimi je fastel, bilo su načinjene pjesme na našo ldroj in na plesnicu Žorka, kakor tudi opomini, da su načinjene podesite za prednji grob. Po zdobjitih sedagi s vsejeljima vši pesniči zbori, bodoči da bodo gojili spomin na skladateljico. Za vselejje pravljivke narodnili škola mogu se postavljati i oni dosadašnji ili bivši kontraktualni učitelji odnosno včetelji dnevničarji, koji su polagali ispit načinljosti na včeteljskih školama in inostranstvu i postigli nostrifikaciju tog ispit.

Kontraktualni učitelji i včetelji dnevničarji sa položenim ispitom zrelosti načinljosti načinljivosti diplomskim včeteljskim ispitom, dopunske u nacionalne grupe predmetima i praktičnim ispitom položeni u našoj državi, mogu se postavljati za učitelje narodnili škola s tim, da im se dosadašnja služba priznaje po odredbama Zakona o činovničtvu 1854. v rez. s 53 Zakona o državljanstvu od 21. septembra 1928 godine.

Clan 124 točka 51:

U 47 Zakona o včeteljskim školama od 27. septembra 1926 god. dodavana se novi drugi stav koji glasi:

»Ministar prosveštje može, po saslušanju Glavnog prosvjetnog savjetja, svojim rješenjem nostrifikirati včeteljske diplome o položenim diplomskim včeteljskim ispitima na stranicu s tim, da zainterestedirana lica prednostno položi diplomski ispit iz nacionalne grupe predmetima u obliku, koji će se utvrditi na istim rješenjem. Na taj način nostrifikirani diplomski ispit ravni su diplomskim ispitima na našim včeteljskim školama.«

Clan 58

»Ključno od odrabeda stava trećeg člana 42 Zakona o ustrojstvu vojske i mornarice, ovlaštuje se Ministar vojske i mornarice da može pozvati na održavanje obaveznog ročne službe u stalnom kadru i one rekrute, koji su već navršili 25 godina života, a najdalje do 27. godina starosti.

IVAN BOSTJANC

MLEKARICE

Reju žene. Praze late rožtaju u kože pun saken korake. Pojne je, sunce peče. Obraz su njih crni, obraz trdo muće, nijena žena besedi ne reče.

Va rukah prevrči plieti u vunu, hodeć po ceste ravne pletri kalcete. Noge su njih trudne, trudne su i žene, gledaju daleko pred sobu kade se frške žume zelene.

Biće malo hlađa, misli Mare.

Va ūme zmej grmi i hlađa zenje kosići siću i lisje zeleno ūmi.

Potok pak milč kroz ūmu teče.

Opunut su koraci briži, brže reju. Sunce pali na ūroke, ravne ceste i moderni nebe crjeno pasuje.

Nijene seni ni. Pod cestum je more ūroko, daleko i mirno kako uje

UMRO JE JOSIP MANDIĆ

BIVSI BLAGAJNIK PAZINSKE OPĆINE I DIAČKOG PRIPOMOĆNOG DRUŠTVA

U selu Mandići na Boljuništinu umro je 3. o. m. Josip Mandić, bivši blagajnik Pazinske općine i bivšeg »Djackog pripmomoćnog društva«.

Rodio se 13 decembra 1852. Mandiću, na, pa je dočekao duboku starost od 87 godina. Kada mu je 15 godina otišao je bio u Trst i izuči trgovinu, pa je kasnije imao u Trstu i vlastitu radnju. Već tada je počeo svojom solidnošću, bistrinom i poštenjem, pa je odmah bio zapušten u tadijanim hrvatskim narodnim redovima u Istri. Kada je Pazinska općina došla u naše ruke, tada je pozvan Josip Mandić da bude općinskim blagajnikom. Na tom poziciju je bio preko 30 godina — sve do 1923. godine, kada su ga penzionirali. I kao penzioner ostao je u Pazinu, mještati tu dočekao i sni, ali je 1930 god. morao napustiti Pazin i skloniti se u rodno mjesto Mandići na Boljuništinu.

Kada bivši dijaci Pazinske gimnazije proglašavaju ove reči o njemu bivšeg blagajnika »Djackog pripmomoćnog društva«, mnogi od njih će osjetiti iskrenu tugu za njim. Jer dievovalo Josipa Mandića postaje naročito važno njegovim radom u »Djackom pripmomoćnom društvu«. To društvo nije bilo neko obično društvo za posmatranje srodninskih dječaka, već je to društvo odlikovalo veliki ulogu u našem prednjem narodnom životu u Istri, biduci da je omogućavalo školovanje ogromnog velikog broja hrvatskih dječaka. A skolovanje srodninskih istarskih mlađadi u stvorili od njih buduće vodje i prvočinke, bili je jedan od najvećih potreba Istre prije rata Josip Mandić kao blagajnik, uz dr. Dinku Trnajstića kao predsjednika toga društva, slavljivo je to ulogu »Djackog pripmomoćnog društva«, pa je kao blagajnik preuzeo ulogu da bude i otac i matka srodninskih mlađadi u hrvatskim seljaka u Pazinskoj gimnaziji.

O njegovom razumijevanju, njegovom dobrom srdu i njegovoj volji, da potongue svuda gdje treba, znaju opštinu pričati bivši pazinski dijaci. Pokojni Josip Mandić je u njihovim srđima sagradio trajan spomenik, a s time učinio i hrvatsku istarsku povijest, kao jedan od onih naših prednjih horaca, koji su davali sve, pa i samu sebe za konacnu pobedu ovih ideala koji su bili proželi cijelim životom.

Slava Josipu Mandiću!

GRADISČANSKI HRVATI

»Ravnopravnost« donosi: Studentski društvo gradisčanskih Hrvata u Beču kolo raspusteno je. Raspustanje je motivirano time, što je društvo bilo zaklanjeno u Katoličkoj crkvi. Nakon toga nije organizovano novo društvo.

Broj hrvatskih učitelja u Gradisčanu iznosio je 1937-38 god. god. 112, a u 1938-39 god. god. je na 102.

HRVATSKI DNEVNICKI O REVII

»TERMINI«

»Hrvatski Dnevnik, od 13. o. m. prikazuje posljednji dvobroj riječke revije «Termini». Prikazujući sadržaj i neke priljeve, zavrsava: »Ostali su hrvatski priljevi prijevodi, na vlasti običnog provinčijskog članka, koji nema većih književnih pretencija, pa ih i u mire potrebno navoditi, dok politički wonče kulturni članici stote u službi političke propagande današnje talijanske vlade; pored toga su bez nekog nazlog interesne za nas.«

NOVI BROJ »MORNARA«

Arijski broj »Mornar« što ga izdaje i uređuje Viktor Car Enhi u Sušaku ima ovaj sadržaj: »Mornar«. Njegovo Visokoškolsko knjazeviće Namješnici Pavle našim iseljencima u Americi. — V. C. E.: Tražđena jednog dnevnog naroda. — Barbi: Sime: Petar Žrnkić i more. — Sedam pitanja. — Duđo Simo: Gajetunski razgovori. — C. C.: Nas posljednji. — Bakaraski: Naš Fuls na Kornatskim otocima. — Organizacija svjetioničke službe u Švedskoj. — Odgovori na sedam pitanja. — Buran život cijenog imoprelovca sir Walthera Raleigha.

ODLIKOVANJE NAŠEGE ROJAKA

Osnova řola na Pobrežju pri Mariboru je proslavila odlikovanje našeg rojaka, tanosnjege učitelja Cirila Drekonja. V navođenosti mladine, učitelstva u oblasti je bilo imenovanem svećani izrođeno odlikovanje reda sv. Save. V. stopnja, s katerim je bilo našem rojaku priznato njevno neumorno delo u Šoli u Izven nje. Čestitkama se pridružujemo tudi mi! (Ažis).

* Nova kineska kontraofenziva kod Kantona bilježi nove značajne uspjehe. Japanski vojni ministar Itagaki izjavio da je izvjesne strane sile hotimljeno remete mir na Dalekom Istoku, pomažući maršala Čang Kaj Šeka.

* Nakon završetka rata u Španiji Gibraltar i Tangera stoje u središtu francuskog i engleskog interesa. Tri-najest francuskih brodova nalazi se pred Gibraltarom. Iz Tangera lavljaju da bimo mogle da upadnu trupe generala Franca. Cijela britanska sredozemna flota nalazi se na Malti ili oko nje.

* Povodom glasova o priključku Danziga Reichu u Varšavi se smatra, da je preuranjeno govoriti o takvom direktnom priključku.

